

Postoj nenatívnych učiteľov angličtiny k hlasnému čítaniu žiakom na hodinách anglického jazyka

Attitude of Non-native Teachers of English towards Reading Stories to Pupils during English Language Lessons

Petra Hitková

Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta

Abstract: In Slovakia, the PISA test results of primary school pupils in reading literacy have been below the average of the OECD countries for more than 10 years. Results suggest that about one-third of 15-year-olds did not reach the elementary level in reading literacy. Based on a review of literature on improving effectiveness of language acquisition and improving listening and reading skills through listening to and working with stories, an online survey was conducted on a sample of 96 primary school non-native teachers of English, aimed to identify their attitude towards using stories and storytelling in their language teaching. Analysis of the responses demonstrated that less than a third of non-native teachers had tried storytelling in their career. However, the results of the survey indicate that majority of the respondents would attend a workshop on how to incorporate reading or telling stories to their pupils in order to make their teaching more effective. Based on the results, it is recommended that a seminar or a workshop be incorporated in pre-service, as well as in-service non-native teacher training. Further project should be aimed at the workshop design and should involve specialists from several universities in order to target non-native language teachers across the whole country.

Keywords: storytelling, authentic books, teacher training, young learners, non-native teacher, reading stories, ELT

1 Úvod

V anglofónnom prostredí existuje dlhoročná tradícia hlasného čítania deťom, či už v knižniciach, v školách, alebo pri vydaní novej knihy, keď deťom číta priamo autor. Rovnako v odbornej literatúre najmä z anglicky hovoriacich krajín sa tejto téme venuje pomerne veľká pozornosť, vrátane monotematických monografií od vydavateľstiev ako sú Oxford

University Press, Cambridge University Press, aj Penguin Books. Z autorov, ktorí sa problematike venujú dlhodobo, spomeňme napr. Ellis a Brewster ("The Storytelling Handbook for Primary Teachers"); Davies ("Storytelling in the Classroom"); Watts ("Storytelling"); Morgan, Rinvolutri ("Once Upon a Time"); či Wajnryb ("Stories"). V metodológii, ktorú vypracovali autorky Ellis a Brewster: "Tell it Again!" (2002) zdôrazňujú mnohé benefity, ktoré prináša využitie príbehov, autentických obrázkových kníh a hlasného čítania žiakom v rámci hodín anglického jazyka. Medzi tie najdôležitejšie patria:

- hlasné čítanie a pridružené aktivity sú pre žiakov motivujúce
- vhodné pre všetky druhy inteligencií podľa Gardnera
- podporujú medzipredmetové vzťahy
- rozvíjajú u žiakov ich vlastné stratégie učenia sa
- umožňujú osvojovanie si cudzieho jazyka prirodzenou formou
- nová slovná zásoba a skladba viet je prirodzene vnímaná a pochopená cez počúvaný text, obrázky, pohyby a gestá (Ellis, Brewster, 2002)

Na Slovensku sa v odbornej literatúre téma hlasného čítania žiakom objavuje v oveľa menšej miere. Hlasnému čítaniu a jeho pozitívam sa venuje Tamášová v publikácii „Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka?“ (Gavora a kol., 2008). Vyzdvihuje hlasné čítanie ako nástroj, cez ktorý by dospelí mali deťom ukázať, že čítanie je potešením a zábavou. Súhlasíme aj s jej tvrdením, že okrem toho, že ilustrované knihy vzbudzujú detskú zvedavosť, stimulujú tiež rozvoj jazyka a počúvanie.

Teoreticky vychádza efektivita využívania naratívnych techník, s využitím autentických anglických kníh vo výučbe angličtiny u detí v mladšom školskom veku z vývinových osobitostí daného vekového obdobia, ktoré tvoria základ viacerých vyučovacích metód, odporúčaných v rámci Štátneho vzdelávacieho programu.

V rôznej odbornej literatúre zaoberajúcej sa deťmi a tým, ako sa učia, prichádzajú autori Tamášová (2008), Krashen (1995) a Jensen (1996) k rovnakým záverom, ako sa deti učia porozumieť jazyku (či už materinskému alebo cudziemu): dieťa najskôr počúva a pochopí, potom hovorí a nakoniec začne čítať a písať. Zhodujú sa aj na tvrdení, že akýkoľvek iný postup je menej úspešný, pretože je neprirodzený. Tieto ich tvrdenia dávajú predpoklad pre zaradenie naratívnych techník do výučby angličtiny ešte skôr než sa pristúpi k výučbe čítania a písania. Z rovnakých princípov vychádzali aj odborníci z ŠPÚ pri príprave najnovšieho *Vzdelávacieho štandardu z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie* (2013), ktorý dopĺňa *Štátny vzdelávací program z roku 2011 v rámci ISCED 1*. V kapitole 9 nazvanej *Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností a stratégií sa konštatuje*: "Na začiatku výučby žiaci musia veľa počúvať. Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Hlasné čítanie žiakom pomocou rôznych naratívnych techník s využitím autentických anglických ilustrovaných kníh tento postup spĺňa.

Na Slovensku bol vplyv hlasného čítania na deti súčasťou niekoľkých slovenských výskumov. Autori Rankov a Valček vo výskume stavu a úrovne čítania v SR „Čítanie 2008“ (Rankov, Valček, 2008) označili pokles frekvencie čítania krásnej literatúry za výzvu pre učiteľov a metodikov školskej literárnej výchovy. Poukazujú na pozitívny vplyv, ktorý má čítanie rozprávok na vzťah detí k literatúre: „V našom výskume sa ukázalo, že ľudia, ktorým v detstve čítali rozprávky, sú nadpriemerne aktívni čitatelia krásnej literatúry – denne číta 7,3%, aspoň raz do týždňa alebo častejšie 34,1%, nečitateľov je 27,5%. Keď deťom rozprávky nikto nečíta, vzťah k čítaniu si budujú výrazne ťažšie. V skupine, ktorej v detstve rozprávky nečítali, krásnu literatúru číta denne len 1,8%, aspoň raz do týždňa alebo častejšie 16,3%, nečitateľov je 50,5%.“ (Rankov, Valček, 2008)

Podobne Rusňák (2008), ktorý sa venuje modernej rozprávke a jej detskej recepcii, upozorňuje, že v pedagogickej praxi by nemal zostať nepovšimnutý ani účinok rytmu a rýmu. Z výsledkov jeho výskumu vyplýva, že je veľmi dôležité texty deťom vzorovo predčítať (hlasné estetické čítanie). Rusňák tiež súhlasí s interpretáciou výsledkov celoslovenského výskumu „Čítanie 2008“, kde je na prvom mieste v odporúčaných tematikách, ktoré perspektívne dokážu k čítaniu pritiahnúť aj nečítajúce deti, výber príbehov postavených na tajomnosti a dobrodružnosti.

Výskum dizertačnej práce na tému „Using Children's Literature in Slovak Schools“ zrealizovala v r. 2003 Žemberová (Žemberová, s. 133 - 153 in Pokrivčáková a kol., 2008). V empirickej časti svojho výskumu použila dotazníkovú metódu na vzorke 225 učiteľov anglického jazyka, s cieľom analyzovať súčasný stav používania detskej anglicky písanej literatúry na slovenských základných školách a osemročných gymnáziách. Vyhodnotenie dotazníka naznačilo vskutku interesantné zistenia: 71% učiteľov vie, že žiaci pozitívne vnímajú použitie autentickej literatúry na hodinách angličtiny. Napriek tomu si až 43% z nich myslí, že učebnica angličtiny je v tomto smere postačujúca. Na otázku ako často používajú učitelia literárne texty na hodinách angličtiny, uviedlo 12% nikdy a 25% zriedkavo. Trend reluktancie učiteľov využívať literárne texty vo výučbe angličtiny, bol inšpiráciou pre zostavenie nášho dotazníka zameraného výlučne na učiteľov angličtiny v primárnom vzdelávaní.

Výskum dizertačnej práce na tému „Integrovanie literárnych textov do vyučovania nemeckého jazyka pre začiatníkov na základnej škole a osemročných gymnáziách“ zrealizovala v roku 2004 Lenčová (2004). V empirickej časti svojho výskumu použila dotazníkovú metódu na vzorke 122 učiteľov nemeckého jazyka, s cieľom zistiť, ako reflektujú literárne texty, a do akej miery používajú mimo-učebnicový literárny materiál. Zistenia sa čiastočne líšia od zistení Žemberovej v tom, že až 63% učiteľov nemčiny považuje zastúpenie literárnych textov v učebniciach za nedostatočné, alebo neexistujúce a iba 37% z nich si myslí, že je dostatočné. Ešte signifikantnejšie z hľadiska nášho ďalšieho skúmania boli odpovede na otázku vhodnosti literárnych textov nachádzajúcich sa v učebniciach nemčiny, pričom 56% učiteľov považuje tieto za nevhodné. Ako dôvod učitelia v dotazníku uviedli, že texty sú „...nezaujímavé, vzdialené od našej reality, často prídlhé a nevhodné pre danú vekovú skupinu“. Pritom paradoxne iba 44% z nich zaraduje mimo-

učebnicové literárne texty do vyučovania (12% pravidelne, 32% niekedy). Za alarmujúci sa dá považovať výsledok, podľa ktorého až 55% učiteľov mimo-učebnicové literárne texty zaraďuje iba občas (44%), alebo nikdy (11%). Lenčová túto diskrepanciu pripisuje skutočnosti, že zaraďovanie literárnych textov z iných zdrojov ako učebníc si vyžaduje od učiteľa iniciatívu a zvýšenú námahu. V ďalšej časti svojho výskumu sa preto zamerala na experimentálne overenie funkčnosti a prínosu postupov pre prácu s literárnymi textami, ktoré spracovala do modelového programu a implikovala do vyučovania nemeckého jazyka na vzorke 257 žiakov, čo sa dá považovať za výborný príklad diseminácie výsledkov výskumu pre pedagogickú prax.

2 Postoj nenatívnych učiteľov angličtiny k hlasnému čítaniu žiakom na hodinách anglického jazyka

Pri príprave nášho výskumu sme vychádzali z predpokladu, že len malá časť učiteľov využíva hlasné čítanie žiakom, alebo storytelling (rozprávanie príbehov) na hodinách angličtiny v primárnom vzdelávaní. Na overenie našich tvrdení sme vytvorili internetový dotazník pre učiteľov špeciálne kvalifikovaných na výučbu angličtiny v primárnom vzdelávaní. Vzhľadom na to, že po skončení projektu je našim zámerom pripraviť sériu workshopov s cieľom prezentovať učiteľom možnosti, ako pracovať s autentickými detskými knihami a ako pri hlasnom čítaní využívať rôzne naratívne techniky na hodinách angličtiny, bol zisťovaný aj záujem učiteľov o prípadné školenia.

2.1 Cieľ prieskumu a hypotézy

Cieľom prieskumu je zistiť postoj učiteľov k využívaniu storytellingu a hlasného čítania žiakom pomocou naratívnych techník na hodinách anglického jazyka. Čiastkovými cieľmi je získanie informácií o príčinách nevyužívania hlasného čítania žiakom a zmapovať záujem o prípadné workshopy, ktoré by zahŕňali praktické ukážky, ako aj zoznam autentických kníh vhodných na hodiny angličtiny v primárnom vzdelávaní. Na základe výsledkov predchádzajúcich výskumov zameraných na používanie literárnych textov na hodinách angličtiny (Žemberová, 2003; Lenčová, 2004), ako aj našich skúseností získaných počas prípravy výskumu, pozorovania vyučujúcich hodín a neformálnych rozhovorov s učiteľmi angličtiny v primárnom vzdelávaní sme si stanovili nasledovnú výskumnú otázku:

Výskumná otázka: Aký postoj majú učitelia primárneho vzdelávania k pravidelnému používaniu naratívnych techník na hodinách anglického jazyka?

Pri skúmaní postoja učiteľov boli zadefinované dve hypotézy:

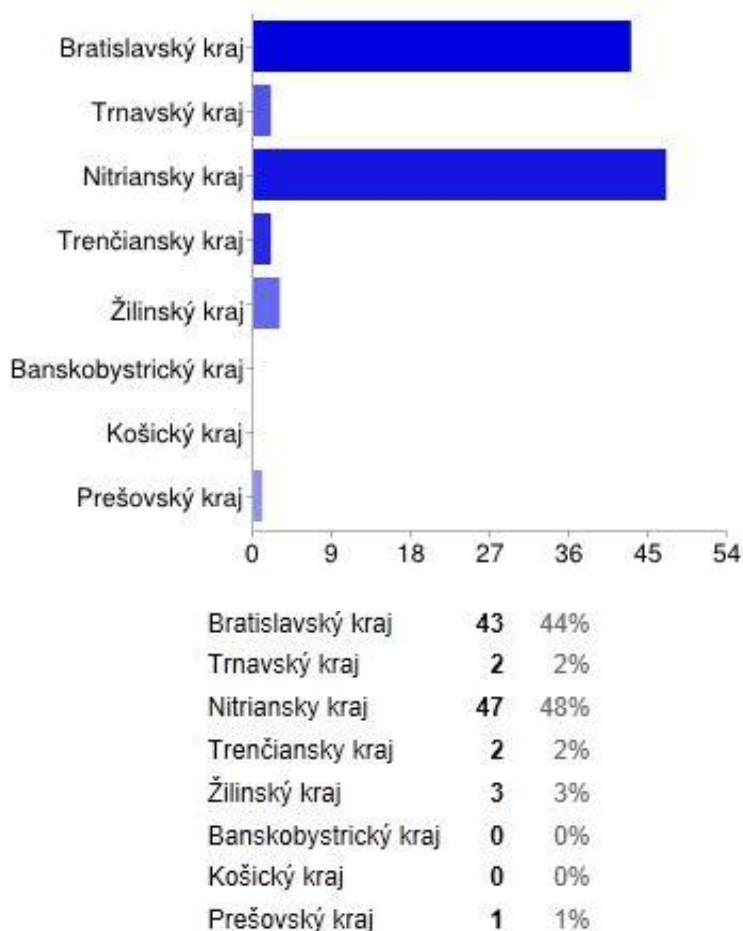
- H1.1: Predpokladáme, že menej ako jedna tretina učiteľov pravidelne používa hlasné čítanie žiakom na hodinách anglického jazyka v primárnom vzdelávaní.
- H1.2: Učitelia anglického jazyka v primárnom vzdelávaní prejavia záujem o praktické školenia zamerané na využívanie hlasného čítania s využitím rôznych naratívnych techník na hodinách anglického jazyka.

2.22 Metóda, organizácia a priebeh prieskumu

Verifikovanie platnosti hypotéz H1.1 a H1.2 sa uskutočnilo metódou dotazníka. Tento bol zverejnený na internete na začiatku školského roka a prístupný učiteľom primárneho vzdelávania z výskumného súboru po dobu dvoch mesiacov. Jednotlivé otázky v dotazníku boli formulované tak, aby bolo možné na základe vyhodnotenia reakcií učiteľov potvrdiť, či vyvrátiť zadané hypotézy a zodpovedať výskumnú otázku. Nasledoval zber dát a ich podrobná analýza z aspektu postoja učiteľov k využívaniu naratívnych techník vo vyučovaní angličtiny v primárnom vzdelávaní. Návratnosť dotazníka bola 75 %, keď zo 130 oslovených učiteľov dotazník úplne vyplnilo 96.

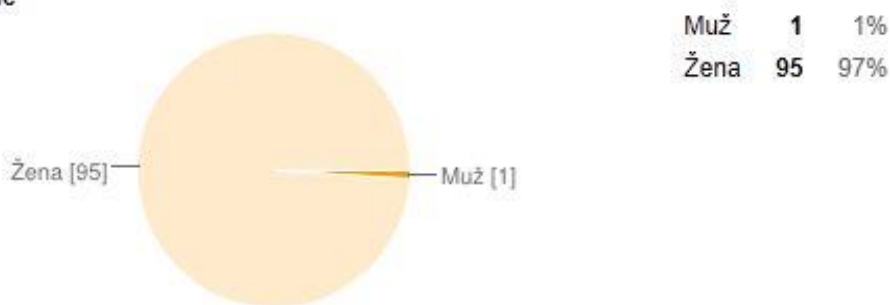
2.33 Súbor prieskumu

Súbor prieskumu tvorilo 96 kvalifikovaných učiteľov, ktorí si doplnili kvalifikáciu na vyučovanie anglického jazyka v primárnom vzdelávaní, v rámci celonárodného projektu Vzdelávanie učiteľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov. Skladba súboru je znázornená na nasledovných grafoch z hľadiska pohlavia, veku a kraja, v ktorom pôsobia ako učelia primárneho vzdelávania.

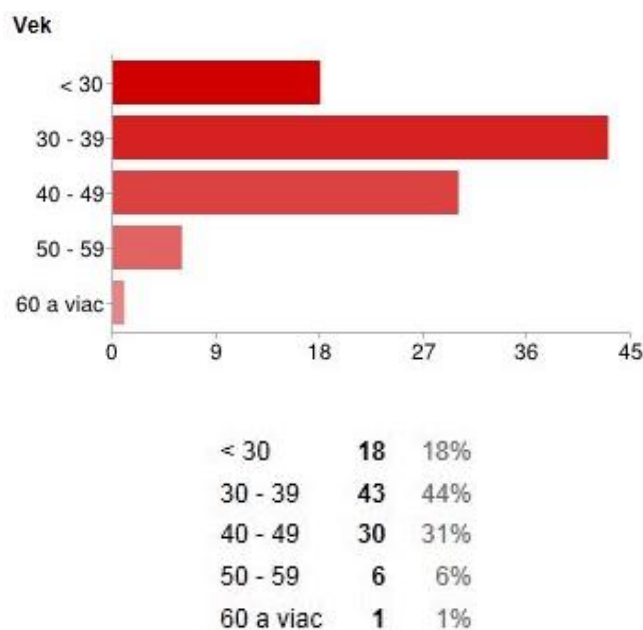

Graf 1 Dotazník na zisťovanie postoja učiteľov: Skladba súboru podľa krajov

Pohlavie

Graf 2 Dotazník na zisťovanie postoja učiteľ'ov: Skladba súboru podľa pohlavia

Graf 3 Dotazník na zisťovanie postoja učiteľ'ov: Skladba súboru podľa veku

Ako vyplýva z grafu 1, až 90% učiteľ'ov nášho prieskumu pôsobí na základných školách v Bratislavskom a Nitrianskom kraji. Podľa vekovej skladby súboru (graf 3) je zrejme, že až 91% respondentov je v produktívnom veku (do 50 rokov). Táto informácia je dôležitejšia z hľadiska perspektívy workshopov a následnej diseminácie získaných vedomostí a zručností.

Graf 4 Začiatok výučby AJ na jednotlivých školách

Ako sa dá vyčítať z grafu 4, až 60% škôl v Bratislavskom a Nitrianskom kraji zaviedlo anglický jazyk už od prvého ročníka. Môže za tým byť nielen snaha o skorý začiatok výučby angličtiny. Štyri školy, ktoré v čase prieskumu neponúkali anglický jazyk v primárnom vzdelávaní, mali výnimku, keďže sa u nich vyučoval nemecký jazyk od prvého ročníka.

Graf 5 Skúsenosti učiteľ'ov s vyučovaním AJ v primárnom vzdelávaní

Graf 5 znázorňuje skúsenosti učiteľov v dĺžke podľa rokov. Dlhšiu skúsenosť (4 roky a viac) s vyučovaním angličtiny v primárnom vzdelávaní, potvrdilo 38% všetkých opýtaných učiteľov a to aj napriek tomu, že kvalifikáciu na vyučovanie AJ získali až v čase nášho prieskumu.

Nasledujúci graf znázorňuje skúsenosti učiteľov s vyučovaním angličtiny na jednotlivých typoch škôl. Ako je zrejmé, časť z nich buď prešla z druhého stupňa (nižšie sekundárne vzdelávanie) na prvý stupeň (primárne vzdelávanie), alebo učí na oboch stupňoch ZŠ zároveň. Iba jedna respondentka mala skúsenosť s vyučovaním angličtiny na strednej škole, čo je pochopiteľné vzhľadom na ich aprobáciu. Diskutabilné sú rozdiely medzi grafom 5, keď 22% učiteľov uviedlo, že dovtedy AJ na prvom stupni neučili a grafom 6, keď až 91% už malo nejakú skúsenosť s vyučovaním AJ na prvom stupni (to zahŕňalo aj zastupovanie). Táto diskrepancia vznikla aj kvôli skutočnosti, že zber dát začal v mesiaci september a trval 2 mesiace, z čoho vyplýva, že 13% z nich učilo AJ prvýkrát potom, ako si doplnili kvalifikáciu a mali problém sa rozhodnúť, ako odpovedať na otázku o skúsenostiach s vyučovaním AJ.

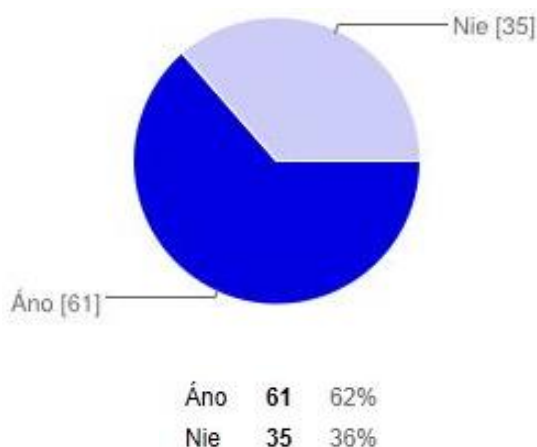
Graf 6 Skúsenosti učiteľov s vyučovaním AJ podľa typu škôl

Údaje o kvalifikácii respondentov, dĺžke ich pedagogickej praxe, ako aj skúsenosti s vyučovaním anglického jazyka budú neskôr využité pri organizovaní a príprave seminárov a odborných školení zameraných na využívanie hlasného čítania žiakom pomocou rôznych naratívnych techník vo výučbe anglického jazyka.

3 Vyhodnotenie dotazníka pre učiteľov anglického jazyka na ZŠ

V internetovom dotazníku mali učitelia odpovedať na tri otázky, ktoré boli koncipované tak, aby bolo možné s odpoveďami ďalej pracovať a využiť ich pri príprave ďalšieho vzdelávania a praktických workshopov, ako aj pri návrhu odporúčaní pre pedagogickú prax. Odpovede sa pre lepšiu orientáciu nachádzajú v prehľadných grafoch a sú doplnené o interpretáciu zistení.

Q1: Čítali ste už niekedy žiakom rozprávku po anglicky?

Graf 7 Skúsenosti učiteľov s využitím hlasného čítania žiakom na hodinách AJ

Ako môžeme vidieť z výsledkov prieskumu, 36% učiteľov primárneho vzdelávania nikdy nevyužilo hlasné čítanie žiakom na hodinách anglického jazyka. Dvaja učitelia sa k tejto otázke nevyjadrili. Môžeme sa len domnievať, či v prípade 62% učiteľov, ktorí žiakom čítali, boli použité autentické knihy a materiály, alebo či sa jednalo o zjednodušenú rozprávku z učebnice, ktorú bežne používajú. Pri využití hlasného čítania a storytellingu na rozvoj počúvania s porozumením je dôležité, aby žiaci nemali možnosť zároveň čítať text, ktorý počúvajú, čo je v prípade učebnicových textov dosť ťažké dosiahnuť.

Q2: Aký je Váš postoj k využívaniu storytellingu a k hlasnému čítaniu žiakom na hodinách angličtiny v primárnom vzdelávaní?

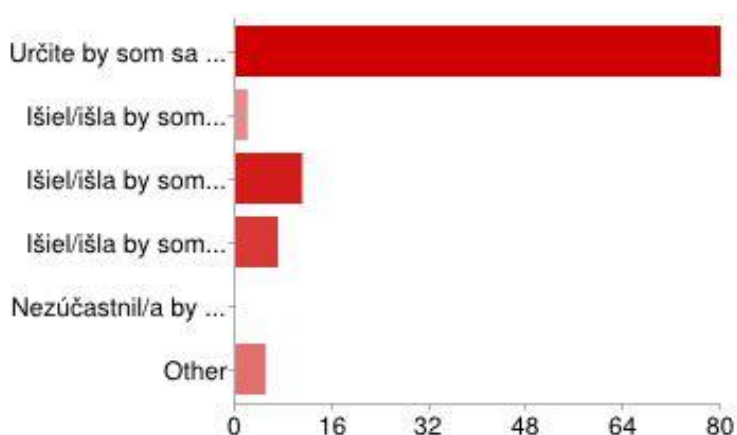

Graf 8 Postoj učiteľ'ov k využívaniu storytellingu a k hlasnému čítaniu žiakom na hodinách AJ

Vyhodnotenie otázky 2 bolo dôležitým ukazovateľom pri analýze možných príčin, pre ktoré sa učitelia vyhýbajú využitiu hlasného čítania žiakom pomocou naratívnych techník na hodinách anglického jazyka v primárnom vzdelávaní. Ako je znázornené v grafe 8, iba 24 učiteľ'ov storytelling bežne používa. Pozitívom je, že polovica opýtaných sa vyjadrila, že by rozprávanie príbehov v budúcnosti určite chcela skúsiť. 16 učiteľ'ov sa necítilo pripravených, či už po stránke jazykovej, alebo kvôli svojej výslovnosti. Treba však podotknúť, že žiaci ich počujú rozprávať po anglicky na každej hodine a začať sa dá aj krátkymi príbehmi rozprávanými pomocou niekoľkých jednoduchých viet. Za úspech sa dá považovať aj skutočnosť, že iba jediný/á učiteľ'/ka nevidí zmysel v tom, aby deti počúvali rozprávky po anglicky.

Vzhľadom na výsledky analýzy odpovedí bola **hypotéza H1.1 potvrdená**, keďže hlasné čítanie žiakom na hodinách angličtiny bežne využíva menej ako jedna tretina učiteľ'ov v primárnom vzdelávaní z našej vzorky.

Q3: Ak by sa vo Vašom meste konal workshop na tému: „Ako využívať storytelling a hlasné čítanie žiakom na hodinách angličtiny v primárnom vzdelávaní?“ ...

Určite by som sa ho zúčastnil/a	80	82%
Išiel/išla by som len ak by išiel aj môj kolega/kolegyňa	2	2%
Išiel/išla by som len ak by sa konal popoludní	11	11%
Išiel/išla by som len ak by ma uvoľnili počas pracovnej doby (nie vo svojom voľnom čase)	7	7%
Nezúčastnil/a by som sa ho	0	0%
Other	5	5%

Používatelia môžu začiarknuť viacero políčok, takže súčet môže byť vyšší než 100 %.

Graf 9 Vyjadrenie záujmu učiteľov o praktický workshop

Všetci respondenti mali na seminári, ktorý sa konal niekoľko mesiacov pred samotným prieskumom možnosť vidieť ukážku hlasného čítania žiakom s využitím autentických kníh. Záujem zo strany učiteľov o potenciálny workshop bol mimoriadne vysoký. Žiaden z učiteľov nepripustil možnosť, že by sa na ňom nezúčastnil. Rozdielne požiadavky boli len na čas (počas vyučovania, po vyučovaní). Signifikantný výsledok, v ktorom 82% všetkých učiteľov potvrdilo, že by sa na prípadnom workshope určite zúčastnilo znamená, že **hypotéza H1.2 bola potvrdená.**

4 Záver a odporúčania pre pedagogickú prax

Z výsledkov nášho prieskumu získaných metódou dotazníka vyplýva, že iba štvrtina učiteľov anglického jazyka v primárnom vzdelávaní využíva hlasné čítanie žiakom na hodinách angličtiny v primárnom vzdelávaní. Napriek tomu, že išlo o krátkodobý prieskum na menšej vzorke, výsledky prieskumu potvrdzujú trend, na ktorý poukazujú viacerí odborníci a z toho dôvodu sa dajú predpokladať obdobné výsledky pri aplikácii na celú populáciu. Z analýzy výsledkov ďalej vyplýva, že polovica respondentov by v budúcnosti síce chcela naratívne techniky na hodinách angličtiny využívať, chýbajú im však praktické školenia, informácie, prípadne autentické materiály vhodné na tento účel.

Za najväčšiu výzvu prieskumu považujeme skutočnosť, že viac ako 90% učiteľov z našej vzorky, prejavilo záujem zúčastniť sa na školení, ktoré by obsahovalo praktické ukážky hlasného čítania žiakom s využitím rôznych naratívnych techník spolu s ilustrovanými

autentickými knihami vo vyučovaní anglického jazyka. Vyhodnotenie poslednej otázky bude využité pri spracovaní návrhu série školení, ktoré by sme chceli organizovať v rámci projektu na podporu celoživotného vzdelávania učiteľov anglického jazyka v primárnom vzdelávaní. V tejto súvislosti sa Tandlichová (2008, s. 11), v čase schvaľovania Novej koncepcie výučby cudzích jazykov vyjadrila nasledovne: „*Problematika výučby cudzích jazykov odráža potrebu vytvorenia efektívnych podmienok pre celoživotné vzdelávanie...*“ Ako ďalej píše: „*So zreteľom na novú koncepciu bude potrebné aj na fakultách pripravujúcich učiteľov prispôsobiť študijné plány a zaoberať sa s budúcimi učiteľmi touto reformou. Zdôrazňujem to najmä preto, že či to je rok 1950 alebo 1970 alebo rok 2008, kým sa výučba deje predovšetkým v škole, jej úspech stojí a padá na osobnosti učiteľa, na jeho profesionálnych kvalitách, na jeho vzťahu k jazyku a na kritickom vzťahu k sebe samému, aby tieto náročné úlohy naplnil.*“ Možno konštatovať, že závery nášho prieskumu sa stotožňujú s myšlienkami tvorcov koncepcie výučby cudzích jazykov.

Aplikačné možnosti sa dajú zhrnúť do štyroch rovín:

1. Podporenie hlasného čítania žiakom v primárnom vzdelávaní vyškolením učiteľov angličtiny.
2. Zaradenie praktických ukážok do pregraduálnej prípravy budúcich učiteľov cudzích jazykov.
3. Vytvorenie kurzov, prípadne praktických workshopov v rámci ďalšieho a rozširujúceho postgraduálneho vzdelávania učiteľov cudzích jazykov.
4. Publikovanie metodicko-didaktickej príručky, ktorá by učiteľom z praxe okrem metodiky priniesla aj návrhy úloh a aktivít, ktoré by boli priamo využiteľné vo vyučovaní.

Vzhľadom na skutočnosť, že využívanie hlasného čítania žiakom zefektívňuje vyučovanie cudzích jazykov najmä v primárnom vzdelávaní, a ako už bolo dokázané, pozitívne ovplyvňuje postoj žiakov k anglickému jazyku a zároveň rozvíja a zlepšuje komunikačnú zručnosť počúvanie s porozumením, ako aj celkovú cudzojazyčnú komunikačnú kompetenciu, odporúčame učiteľom primárneho vzdelávania aby storytelling pravidelne využívali na svojich hodinách. Napriek tomu, že väčšina učiteľov v rámci prieskumu vyjadrila ochotu hlasné čítanie žiakom, či storytelling vyskúšať, pociťujú obavy kvôli svojej nedostatočnej pripravenosti, či materiálovej vybavenosti. Prejavili však záujem o seminár, či workshop s praktickými ukážkami, na ktorom by mali možnosť sami si vyskúšať rôzne naratívne techniky a tiež by mohli získať informácie o autentických knihách, ktoré by neskôr so žiakmi používali. Naším najbližším cieľom bude preto vytvoriť metodickú príručku pre učiteľov s praktickými radami a sériou aktivít, ktoré storytelling vhodne dopĺňajú. Zároveň chceme v rámci projektu KEGA pripraviť sériu školení a seminárov s praktickými ukážkami, ktorých by sa učitelia mohli zúčastniť v rámci celoživotného vzdelávania.

Acknowledgement: This work has been supported by the Scientific Grant Agency of the Slovak republic KEGA under the Grant No. 001TTU-A4/2019.

Literatúra

1. Davis, A. 2007. *Storytelling in the Classroom*. London: Paul Chapman Publishing, 2007. 136 p. ISBN 978-1-4129-2025-4.
2. Ellis, G. – Brewster, J. 2002. *Tell it Again! The New Storytelling Handbook*. Harlow: Penguin Books Ltd., 2002. 188 p. ISBN 0-582-44774-7.
3. Gavora, P. a kol. 2008. *Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka*. Nitra: Enigma, 2008. ISBN 978-80-89132-57-7.
4. Jensen, E. 1996. *Brain-Based Learning*. Del Mar: TURNING POINT PUBLISHING, 1996. ISBN 0-9637832-1-1.
5. Krashen, S. D. – Terrell, T.D. 1995. *The Natural Approach*. Hemel Hempstead: PHOENIX ELT, 1995. ISBN 0-13-609934-3.
6. Lenčová, I. 2004. *Integrovanie literárnych textov do vyučovania nemeckého jazyka pre začiatočníkov na základnej škole a osemročných gymnáziách*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004. 203 s.
7. Morgan, J. – Rinvoluceri, M. 1995. *Once Upon a Time*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. ISBN 0521272629.
8. Pokrivčáková, S. 2008. *Inovácie a trendy vo vyučovaní cudzích jazykov u žiakov mladšieho školského veku*. Nitra: PF UKF v Nitre, 2008. 178 s. ISBN 978-80-8094-417-9.
9. Rankov, P. – Valček, P. 2008. *Čítanie 2008: Výskum súčasného stavu a úrovne čítania v SR*. Bratislava: Literárne Informačné Centrum, 2008. ISBN 978-80-89222-61-2.
10. Rusňák, R. 2008. *Moderná rozprávka a jej detská recepcia*. Prešov: Prešovská univerzita, 2008. ISBN 978-80-8068-799-1.
11. *Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie*. 2013. Bratislava: ŠPU. https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/anglicky_jazyk_isced1.pdf
12. Tamášová, V. 2008. *Rodina a škola ako krimiogénny faktor*. Bratislava: Lingos, 2008. ISBN 978-80-89328-00-0.
13. Tandlichová, E. 2008. *Výučba cudzích jazykov na ZŠ vo svetle reforiem*. In *Inovácie a trendy vo vyučovaní cudzích jazykov u žiakov mladšieho školského veku*. Nitra: PF UKF, 2008. s. 7-12 ISBN 978-80-8094-417-9.
14. Wajnryb, R. 2003. *Stories: Narrative activities in the language classroom*. Cambridge: CUP, 2003. 248 p. ISBN 978-0-521-00160-1.
15. Watts, E. 2006. *Storytelling*. Oxford: Oxford University Press, 2006. ISBN.
16. Žemberová, I. 2010. *Teaching English through children's literature*. Nitra: ASPA, 2010. 123 p. ISBN 978-80-89477-02-9

Kontakt

Mgr. Petra Hitková, PhD.

Katedra anglického jazyka a literatúry

Pedagogická fakulta

Trnavská univerzita

Priemyselná 4

918 43 Trnava

petra.hitkova@truni.sk